

Barone M, Di Leo A & de van der Schueren M. Malnutrition assessed by Global Leadership Initiative on Malnutrition in patients with amyotrophic lateral sclerosis. *Nutrition* 2023; 109: 111997.

Ondervoeding kan een belangrijke factor zijn voor de levensverwachting bij mensen met ALS. De definitie ondervoeding bij ALS vraagt daarom om meer aandacht, vooral in het begin van de ziekte. In deze publicatie wordt het gebruik van de meest recente criteria besproken. Momenteel is er consensus over de GLIM-criteria¹ voor de definitie van ondervoeding. Maar het is de vraag of deze criteria bij ALS kloppen. De GLIM-criteria bestaan uit ongewild gewichtsverlies, lage BMI² en verminderde spiermassa (fenotypische criteria) in combinatie met verminderde voedselinname of ziekteelast/inflammatie (etiologische criteria).

In deze publicatie wordt beschreven dat ongewild gewichtsverlies in het begin van de ziekte het gevolg kan zijn van alleen spiermassaverlies. Progressief verlies van spiermassa is onderdeel van de ziekte en in het begin niet per sé een teken van ondervoeding. Maar verlies van gewicht kan deels ook leiden tot spiermassaverlies en daarmee de BMI beïnvloeden. Door dit alles wordt het meten van de lichaamssamenstelling minder betrouwbaar voor de definitie van ondervoeding. Ook kan er bij ALS sprake zijn van hypermetabolisme³. Daardoor wordt het berekenen van de totale energiebehoefte per dag moeilijker. Recent is er een geschikte formule ontwikkeld voor de berekening van het rustmetabolisme (zie samenvatting onder nieuws per diagnose, ALS, 19-12-2018). Ook is onduidelijk of er bij ALS sprake is van neuro-inflammatie, met invloed op het ontstaan van ondervoeding.

Tot nu toe is er slechts één onderzoek bekend waarbij de GLIM-criteria werden vergeleken met een schriftelijk screeningsinstrument, SGA (zie samenvatting onder nieuws per diagnoses, ALS, 6-10-2023).

Het best mogelijke beleid bij mensen met ALS is herhaalde monitoring van de BMI in combinatie met impedantiemetingen⁴ of berekening van de vetmassa met de formule van Tandan (zie samenvatting onder nieuws per diagnose, ALS, 24-07-2022). Mensen met snel gewichtsverlies met een lage voedingsinname hebben extra aandacht nodig. Een eenmalige BMI onder 20 kg/m² onder de 70 jaar of een BMI onder de 22 kg/m² boven 70 jaar zou altijd moeten worden beschouwd als een teken van ondervoeding.

Coby Wijnen, diëtist
6-10-2023

¹ GLIM criteria is de afkorting voor criteria van de Global Leadership Initiative on Malnutrition.

² BMI is Body Mass Index, een getal dat weergeeft of er sprake is van een gezond, te hoog of te laag gewicht.

³ Hypermetabolisme is een verhoogd energieverbruik in rust.

⁴ Impedantiemeting is een onderzoek naar de vet- en spiermassa in het lichaam.